

)

เนื้อคัดยะในวรรณคดีสันสกฤต

นางสาววรรณวรางค์ พัฒนกำจร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาตะวันออก

บัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-128-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณราชวิทยาลัย

15631

117400004

THE SAGE AGASTYA IN SANSKRIT LITERATURE

Miss Vanvarang Patanakumjorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Eastern Languages
Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-128-1

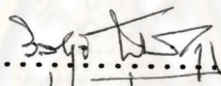
(3)

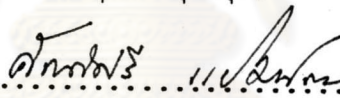
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ฤๅษีอภัยในวรรณคดีสันสกฤต
โดย นางสาววรรณวรางค์ พัฒนกำจร
ภาควิชา ภาษาตะวันออก
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี แย้มนัตตา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

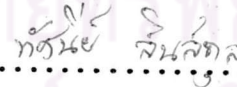

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์วิสุทธิ์ บุษยกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี แย้มนัตตา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี ฟาพานิช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทัศนีย์ สิ้นสกุล)

วรรณวิจารณ์ พัฒนกำจร : ฤๅษีอัสตยะในวรรณคดีสันสกฤต (THE SAGE AGASTYA IN SANSKRIT LITERATURE) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร. ศักดิ์ศรี แย้มนันทดา, 86 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาเกี่ยวกับประวัติฤๅษีอัสตยะ และบทบาทของฤๅษีอัสตยะในวรรณคดีสันสกฤต ตลอดจนถึงความเชื่อของชาวอินเดียเกี่ยวกับฤๅษีอัสตยะ ข้อมูลและหลักฐานต่าง ๆ ผู้วิจัยได้รวบรวมจากวรรณคดีสันสกฤต ได้แก่ คัมภีร์ฤคเวท คัมภีร์อถรรพเวท มหาภารตะ รามายณะ และปุราณะฉบับต่าง ๆ เป็นต้น

ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า ฤๅษีอัสตยะเป็นมหาฤๅษีผู้บำเพ็ญตบะอย่างอุกฤษฏ์จนมีฤทธิ์อำนาจเป็นที่เกรงกลัวของเทวดาและอสูร บทบาทสำคัญของฤๅษีอัสตยะ คือ การปราบปรามคนชั่ว เพื่อสันติสุขของสวรรค์และมนุษย์ เพื่อรักษากฎธรรมชาติ และคุ้มครองธรรมะ

ด้านความเชื่อ ฤๅษีอัสตยะเป็นบุคคลแรกที่นำอารยธรรมของชาวอารยันไปเผยแพร่ในดินแดนทางภาคใต้ของอินเดีย อันเป็นที่อาศัยของชนเผ่าทมิฬ เป็นอาจารย์ของชาวทมิฬทั้งปวง ฤๅษีอัสตยะเมื่อสิ้นชีวิตแล้ว กลายเป็นดวงดาวที่สุกใสในท้องฟ้าทางทิศใต้ เรียกว่า ดาวอัสตยะ หรือดาวแคโนปัส (Canopus) นอกจากนี้ ฤๅษีอัสตยะยังมีอำนาจบันดาลให้มรสุมสลายตัว และทำให้ฝนหยุดตก

ด้านผลงานการประพันธ์ ฤๅษีอัสตยะเป็นผู้แต่งบทสวดบางบทในคัมภีร์ฤคเวทและอถรรพเวท และเป็นบุคคลแรกที่แต่งตำราไวยากรณ์ภาษาทมิฬ

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ภาษาตะวันออก.....
สาขาวิชา บาลี-สันสกฤต.....
ปีการศึกษา 2531.....

ลายมือชื่อนิสิต ปิยนันทดา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ศักดิ์ศรี แย้มนันทดา.....

VANVARANG PATANAKUMJORN: THE SAGE AGASTYA IN SANSKRIT LITERATURE

THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. SAKSRI YAMNADDA, Ph.D. 86 PP.

The aim of this thesis is to conduct a study on Agastya, a famous literary figure in the Sanskrit literature, his roles and the popular belief about him. Data and references in the research are gathered from Sanskrit literary works, namely, the Ṛgveda, the Atharvaveda, the Mahābhārata, the Rāmāyaṇa and the Purāṇas.

The study reveals that Agastya is a Mahārṣi, who subdues gods and demons by the merits of his severe penance. He is held in awe and in respects by gods and the inhabitants of the demoniac world. It is his major role to subjugate the wicked ones for the sake of peace, universal ordinance and righteousness.

Agastya is believed to be one of the pioneers who introduced the Aryan civilization to the Tamil people in the South, and for that reason he is revered as the First Teacher of the land. After his death, he became the brilliant star in the South the Canopus. Moreover, he is believed to have supernatural power to stop monsoon and rain.

As an author, he composes a number of Vedic hymns, In addition, the tradition ascribes him as the first author of the Tamil Grammar.

ภาควิชา ภาษาตะวันออก
สาขาวิชา บาลี-สันสกฤต
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ นิตยภัต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา นิตยภัต 11/2/31

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอรำลึกพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาบาลี-สันสกฤต ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย คือ ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงจิรายุ นพวงศ์ ศาสตราจารย์วิสุทธ์ บุษยกุล รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ศรี แยม-นัคตา รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรณ ณ บางช้าง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐานิสร์ ชاکรัตพงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี ฟาพานิช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทัศนีย์ สิ้นสกุล และอาจารย์ ประพจน์ อัครวิรุฬหการ

ผู้วิจัยขอรำลึกพระคุณ คุณพร้อมพงศ์-คุณศรีเพ็ชร พัฒนกำจร (บิดา-มารดา) ซึ่งสนับสนุน ในด้านการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณครูใจรัก ดวงพลอย ครูใหญ่โรงเรียนราชินีบน ผู้สนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณสันติ เมตตาประเสริฐและคณะ ที่ช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์นี้ให้อย่างตั้งใจ จนวิทยานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๘
กิตติกรรมประกาศ	๑
คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้อักษรย่อ	๗
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย	2
วิธีดำเนินการวิจัย	3
ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย	3
2. ประวัติชื่อคัสตยะ	4
กำเนิดชื่อคัสตยะ	4
ก. ยุคพระเวท	4
ข. ยุคมहाภย	6
ค. ยุคปุราณะ	7
1. ศิวปุราณะ	7
2. วิศวปุราณะ	8
รูปร่างลักษณะของชื่อคัสตยะ	9
นามต่าง ๆ ของชื่อคัสตยะ และที่มาของนามนั้น	9
ก. นามที่มาจากสถานที่เกิด	9
ข. นามที่มาจากผู้ให้กำเนิด	9
ค. นามที่มาจากรูปร่างลักษณะ	10

ง. นามที่มาจากพฤติกรรม	10
ครอบครัวของฤๅษีคัสตยะ	11
ก. ยุคพระเวท	11
ข. ยุคมหากาพย์	12
ที่อยู่ของฤๅษีคัสตยะ	14
3. บทบาทของฤๅษีคัสตยะในวรรณคดีสันสกฤต	18
ผู้แต่งบทสวดบางบทในคัมภีร์ฤคเวท	18
บุโรहितของพระราชาชะละ	20
ผู้ไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทเรื่องเครื่องสังเวระระหว่างพระอินทร์กับพระมรุต	20
ผู้แต่งบทสวดบางบทในคัมภีร์อถรรพเวท	22
มิตรของพระราม	24
ก. ผู้ถวายอาวุธและแนะนำสถานที่สร้างอาศรมแก่พระราม ..	24
ข. ผู้บอกมนตรีอาทิตย์หฤทัยแก่พระราม	28
ค. ผู้เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ถวายพระราม	29
ผู้ปราบปรามคนชั่ว	32
ก. การปราบเพื่อช่วยเหลือพราหมณ์ ฤๅษี และเทวดา	33
1. เรื่องฤๅษีคัสตยะปราบจักรพรรดินิหุช	33
2. เรื่องฤๅษีคัสตยะปราบอสูรฉิลลและวาตาศิ	36
3. เรื่องฤๅษีคัสตยะค้ำน้ำทะเล	37
4. เรื่องฤๅษีคัสตยะสังหารเหล่าอสูร	41
ข. การปราบเพื่อรักษากฎธรรมชาตินี้	41
1. เรื่องฤๅษีคัสตยะปราบเทือกเขาวินธัย	41
2. เรื่องฤๅษีคัสตยะกำราบพระอินทร์ผู้บันดาลให้ฝนแล้ง ..	43
ค. การปราบเพื่อรักษาธรรม	45
1. เรื่องฤๅษีคัสตยะสาปหัวกุเวรและสหาย	45
2. เรื่องฤๅษีคัสตยะสาปนางตาฎกา	46

3.	เรื่องคเชนทรโมกษะ.....	47
4.	เรื่องพระอินทร์ลักดอกบัวของฤๅษีคัสตยะ.....	48
4.	วิเคราะห์ประวัติและบทบาทของฤๅษีคัสตยะ.....	58
	บุคคลในประวัติศาสตร์.....	58
	ก. กวีผู้แต่งบทสวดในคัมภีร์ฤคเวท.....	58
	ข. ปริมาจารย์ของชาวอินเดียนได้.....	60
	วิวัฒนาการบทบาทของฤๅษีคัสตยะ.....	62
	ก. ยุคพระเวท.....	62
	ข. ยุคมหากาพย์.....	62
	ความสัมพันธ์ระหว่างประวัติและบทบาทของฤๅษีคัสตยะ.....	63
	ก. โอรสพระวรุณผู้ปราบปรามคนชั่ว.....	63
	ข. ฤๅษีคัสตยะและพระราม.....	63
	ความสัมพันธ์ระหว่างฤๅษีคัสตยะและดาวอคัสตยะ.....	63
5.	สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	67
	บรรณานุกรม.....	68
	ภาคผนวก.....	73
	ประวัติผู้เขียน.....	76

คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้อักษรย่อ

1. อักษรย่อคัมภีร์สันสกฤต

AV.	: Atharvaveda
BhP.	: Bhāgavata Purāṇa
Brh.	: Brhad-devatā
BrSam.	: Brhat-Samhitā
MBh.	: Mahābhārata
R.	: Rāmāyaṇa
RV.	: R̥gveda
ŚivaP.	: Śiva Purāṇa
TĀr.	: Tāittirīya Āraṇyaka
VP.	: Viṣṇu Purāṇa

2. อักษรย่ออื่น ๆ

_a : บรรทัดแรกของคำประพันธ์

_b : บรรทัดที่สองของคำประพันธ์

interpol. ch. : interpolated chapter (กาด์แทรก)

ศูนย์วิทยศึกษาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย